

MUISTIO

Keski-Suomen maakunnallisen LAPE-ohjausryhmän kokous 3/2017

Aika Perjantai 9.6.2017 klo 8.30-12.00

Paikka Ruusupuisto, Jyväskylän yliopisto
Alvar Aallon katu 9, Jyväskylä

Läsnä: Osallistujaluettelo liitteenä.

Esityslista

1. Kokouksen avaus

Päivi Fadjukoff avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi Jyväskylän yliopiston kasvatuksen tutkimuksen ja opetuksen Ruusupuisto-rakennukseen, jossa sijaitsee kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Koulutuksen tutkimuslaitos ja Avoin yliopisto.

2. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi, kokouksen aikataulu

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

3. Hankepäättös

Hankepääällikkö Raija Harju-Kivinen kertoi KSLAPE:n hankepäättöksestä, esitteli budjetin ja rahoituksen jakautumisen:

- Virallinen valtionavustuspäättös on tehty STM:ssä 18.4.17 (liitetiedostona), kokonaisbudjetti on 1 181 720 €.
- Jokaiselle kunnalle ja osatoteuttajille lähetetään oma budjetti ja lisäksi kaikille lähetetään KSLAPE:n kokonaisbudjetti tiedoksi liitetiedostona.
- Selvitys kuntien työpanoksena katettavan omavastuuosuuden asiassa on vielä kesken.
- Maksatushakemukset lähetetään yhteisesti ministeriöön, Jyväskylä hoitaa laskutuksen sähköisesti. Laskutusohje lähetetään osatoteuttajille erikseen. 1. maksatusjakso päättyy 10.8.17, laskutus tehtävä 31.7.17 mennessä.
- Osatoteuttajilta pyydetään raportit Hankesalkkuun raportointijakson kuulumisista. Raportointipäivät ovat 7.8.17, 9.10.17 ja 5.12.17, raportit kootaan yhteen.
- Koulutus- ja kulttuuripalveluista joudutaan nipistämään odottamattomien vuokrakulujen takia.
- Lisätietoja antaa Raija Harju-Kivinen, p. 050-3519249, raija.harju-kivinen@jkl.fi

4. Ohjausryhmän toiminta, sisältö ja jäsenet

Keskusteltiin KSLAPE:n ohjausryhmän jäsenistöstä, ohjausryhmän tehtäväsisällöistä ja kokoontumisaikataulusta. Päivi Kalilainen kertasi, että ohjausryhmä nimettiin syk-

syllä 2016 sote- ja maakuntavalmistelusta vastaavan Palvelutuotantotyöryhmän toimesta ja pyydettiin eri tahoja nimeämään siihen edustajansa. Tuolloin sovittiin, että jokaisesta kunnasta ohryssä on mukana sote- ja sivistyspuolen edustaja (jäsen ja varajäsen). Lisäksi ohryyn nimettiin järjestöjen, yrittäjien ja tutkimustahojen edustaja sekä nuorisoedustajat.

Keskusteltiin ohjausryhmän täydentämisestä sekä ohjausryhmän työn jäsentämisestä ja syventämisestä eri kehittämiskokonaisuuksiin keskittyvissä jaostoissa.

Päätös: Ohjausryhmää ei täydennetä vakinaisilla lisäjäsenillä, mutta että asiantuntijoita kutsutaan tarvittaessa mukaan kokoukseen sekä jaostojen työskentelyyn. Samoin osatoteuttajat kutsutaan tarvittaessa ohryn kokouksiin erikseen. Viestinnässä osatoteuttajat lisätään kopio-kenttään, jotta tiedot kulkevat myös heille. Sekä jäsen ja varajäsen voivat halutessaan osallistua ohjausryhmän kokoukseen. Myös KSLAPE:n kehittämiskoordinaattorit osallistuvat ohjausryhmän kokouksiin.

Jaostojen koostuminen:

Päätettiin, että KSLAPE:n sisältöjen työstämistä syvennetään jaostotyössä. Jaostojen tehtävänä on ohjata ja ennakoida hanketyötä sekä varmistaa tiedonkulkua ja ajatusvaihtoa maakunnan eri toimijoiden välillä (kunnat, järjestöt, yritykset, KSLAPE-tiimi).

Ohjausryhmä jakaantuu kolmeen jaostoon kehittämiskokonaisuuksien mukaan:

- ✓ Toimintakulttuurin muutos
  - Maakunnallinen lapsistrategia ja sen levittäminen, lapsiystävälliset kunnat, lapsivaikutusten arviointi, lapsibudjetointi, osallistaminen, perheystävälliset työpakat. (Muutosagentti Hanna Hämäläinen)
- ✓ Matalan kynnyksen palveluiden verkostointi
  - Perhekeskustoimintamalli (Kehittämiskoordinaattorit Petri Oinonen ja Sari Paananen)
  - Varhaiskasvatus ja koulu lapsen hyvinvoinnin tukena (Kehittämiskoordinaattori Senja Hirsjärvi)
- ✓ Erityistason palveluiden verkostointi
  - Erityistason palvelut (Kehittämiskoordinaattori Maria Lehtinen)
  - Vaativan tason palvelut (Kehittämiskoordinaattori Johanna Liukkonen)

Maakunnalliset kehittämiskokonaisuudet

Kehittämiskoordinaattorit vastaavat jaostojen organisoinnista ja kokousten valmistelusta. Toimintakulttuurijaoston kutsuu koolle hankepäälikkö Raija Harju-Kivinen. Jaostot voivat itse päättää omista työskentelytavoistaan ja kokoontumisaikatauluistaan oman kehittämiskokonaisuuden etenemisen ja tarpeiden mukaisesti, kuitenkin niin että jaostojen tehtävänä on raportoida toiminnasta yhteisissä ohjausryhmän kokouksissa.

Kukin ohjausryhmän jäsen ja varajäsen ilmoittautuvat mukaan sellaisen jaoston työskentelyyn, johon oma asiantuntemus ja verkostot parhaiten liittyvät. On kuitenkin kokonaisuuden ja tiedonkulun kannalta tärkeää, että saman taustatahon (esim. kunnan) edustajana toimivat jäsen ja varajäsen toimivat eri jaostoissa. **Ohjausryhmässä paikalla olleet ilmoittautuivat jo jaostoihin, ja muiden osalta pyydetään jaostotoiveen ilmoittamista mahdollisimman pian suoraan kehittämiskokonaisuudesta vastaavalle koordinaattorille.** Kehittämiskoordinaattorit kokoavat jaostoon kuuluvien nimet ja ne laitetaan esille myös KSLAPE:n internetsivuille. Kehittämiskoordinaattori pohtii jaostonsa kanssa ketä muita asiantuntijoita kutsuvat jaostoon mukaan jatkossa.

5. KSLAPE-työn eteneminen

Hanketiimi esitteli KSLAPE:n työsuunnitelmaa ja kuulumisia:

Raija Harju-Kivinen kertoi KSLAPE:n työsuunnitelman keskeiset ydinasiat ovat palvelukokonaisuuksien nivominen toisiinsa, palvelutarpeiden tunnistaminen, osallisuuden lisääminen, siirtyminen korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä työntekijöiden hyvinvoinnin lisääminen. Kaikessa päätöksenteossa on mukana lapsivaikutusten arviointi ja keskisuomalainen LAPE-helmi maakunnan Lapsistrategia tunnetaan laajasti. Kaikella tällä saadaan LAPE-palveluiden kustannusten kasvu pysähtymään. Esitysdiat ovat pöytäkirjan liitteenä.

Kehittämiskokonaisuuksien tarkemmat työsuunnitelmasisällöt löytyvät pöytäkirjan liitteenä olevasta KSLAPE:n työsuunnitelmasta. Myös osatoteuttajien lyhyet tilannekatsaukset löytyvät työsuunnitelmasta. Anna Rönkä Jyväskylän yliopiston Kasvatustieteiden laitokselta kertoi, että VauvaPolku-oppimispeli on saanut tutkimusrahoitusta kunnallisen tutkimussäätiön kautta. Pelin valmistauduttua oppimispeliä pilotoidaan kahdessa keskisuomalaisessa kunnassa kahden Lapin kunnan lisäksi.

Toimintakulttuurin muutos-osion osalta osallistutaan kansalliseen kehittämistyöhön mm. LAVA- ja lapsibudjetointi-oppimisverkostoihin. Keski-Suomeen jalkautetaan kansallisia työvälineitä ja pilotoidaan perheystävällistä työpaikka-kehittämistä.

Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitokset lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena-osiossa työstetään yhteisöllisen hyvinvoinnin lisäämisen keinoja ja kehitetään yksilökohtaista oppilashuoltotyötä. Kehittämiskoordinaattori *Senja Hirsjärvi* on tehnyt mm. kuntavierailuja ja kartoittanut kuntien hyviä käytäntöjä. Syksyllä on tulossa kunta- ja aluekierroksia hyte- ja osallisuustyön tiimoilta. Työsuunnitelmasta löytyy tarkempi etenemisaikataulun esittely.

Perhekeskustoimintamalli-osiossa on tähän mennessä työstetty peke-toimintamallin rakenteen luomista ja käyttöönottoa. Kehittämiskoordinaattorit *Petri Oinonen* ja *Sari Paananen* ovat tavanneet kuntien peke-toimijoita miettien yhdessä kunnan peke-mallin rakennetta ja sisältöjä.

Kokonaisetenemisen aikataulussa ollaan vaiheessa 2, jossa päivitetään aiemmin sote2020-hankkeen aikana tehtyjä suunnitelmia. Vaihe 3 on pitkäaikaisin. Peke-kokonaisuuden tavoitteena on rakentaa maakuntan yhteinen toimintamalli tai ainakin erittäin hyvä suunnitelma, miten tullaan peke-mallia toteuttamaan. Tulossa yhteinen maakunnallinen tilaisuus kaikkien kuntien peke-ydintoimijoille.

Keski-Suomeen on rakenteilla läheisväkivallan osaamiskeskus, yhteistyö näiden tahojen kanssa on tärkeää peke-mallia rakennettaessa.

Erityis- ja vaativan tason kehittämiskokonaisuuksien osalta kehittämiskoordinaattorit *Maria Lehtinen* ja *Johanna Liukkonen* ovat työstäneet kokonaisuuksien sisältöjä tapaamalla eri toimijoita ja tehden kuntavierailuja. Toimintaa on aloitettu mm. lastenpsykiatrian poliklinikan kanssa yhteisen koulutussarjan suunnittelulla ja toteuttamisella. Kehittämiskoordinaattorit toivovat ohjausryhmän jäsenten näkemyksiä, miten päivän mittainen kehittämispäivä palvelisi jatkossa parhaiten eri toimijoita?

Johanna Liukkonen kertoo myös OT-keskukseen liittyviä kuulumisia: kokonaisuus on tällä hetkellä epäselvin asia LAPE:ssa, esimerkiksi kansallisella tasolla ei ole selkeästi määritelty, mitä tarkoitetaan vaativimmilla erityisosaamisella tai ketä nämä asiakkaat ovat. Tästä asiasta toteutetaan valtakunnallinen kysely maakuntien toimijoille. Kysely tulee ensin kommentoille koordinaattoreille.

Muutosagentin toimintasuunnitelma: Keskeinen muutosagentin tehtävä on toimijoiden ja sidosryhmien mukaan ottaminen LAPE-muutokseen sekä muutosohjelman etenemisen varmistaminen Keski-Suomessa. Muutosagentti *Hanna Hämäläinen* on yhteydessä niihin kuntiin kesäkuun aikana, joiden kanssa ei ole vielä saatu sovittua kuntakäyntiä. Ohjausryhmässä toivottiin, että kuntiin jaettaisiin tietopaketti LAPE-muutosohjelmasta ja KSLAPE:sta. Näin kunnat voivat hyödyntää materiaalia omissa organisaatioissa ja päättäjille jaettavaksi. Sovittiin, että muutosagentti ottaa vastuu tietopaketin kokoamisesta.

➔ KSLAPE:n kotisivuilta löytyy kooste työsuunnitelmasta:

<http://www.ks2019.fi/uudistuksen-karkihankkeet/kslape/>

Päivi Fadjukoff esitteli Keski-Suomen Lapsistrategiaa:

Lapsistrategia on keskeinen välinen Keski-Suomen lapsiystävällisen toimintakulttuurin eteenpäin viemiseksi ja yhteisten tavoitteiden asettamiseksi. Kirjoitettu lapsistrategia koostuu hyvin tiiviistä alusta, jonka tarkoituksena on ilmaista tahtotila ja sen perustaa, ja toimintastrategiasta jossa pohditaan lapsistrategiatyön viemistä keskisuomalaisiin organisaatioihin. Lapsistrategia on siis kutsu yhteiseen työhön, ja pyrkii siihen, että kunnat, järjestöt ja yritykset lähtevät yhdessä näkyvästi omissa strategioissaan ja toimintasuunnitelmissaan asettamaan lapset ja nuoret prioriteetiksi. Keskeistä Lapsistrategiassa on yhteisen arvopohjan luominen, tiedon jakaminen ja ymmärrys, että lapsuus ja lasten hyvinvointi ovat paljon muutakin kuin juuri heille suunnattuja palveluita ja lasten etu on siksi kaikkien yhteinen asia. Tavoitteena on, että Keski-Suomessa osaamme jatkossa hoitaa lapsia koskevat, eteen tulevat pulmatilanteet hyvin ja rakentavasti. Näin edistämme maakunnan mainetta, lapsiystävällistä Keski-Suomea. Oleellinen kysymys kaikille toimijoille on, miten hoidamme täällä asiat niin, että me keskisuomalaiset toimijat puhallamme yhteen hiileen lasten hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Toimintakulttuurin muutos –jaostossa keskusteltiin vielä nimikkeestä ”lapsistrategia” ja ”Lapsiystävällinen Keski-Suomi” – olisiko hyvä lisätä jo otsikkotasolle nuoret ja/tai perheet? Lapsilla tarkoitetaan lapsistrategiassa lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti alle 18-vuotiaita, jotka eivät ole vielä täysivaltaisia yhteiskunnan kansalaisia. Todettiin, että otsikkotasolla on hyvä olla selkeä ja lyhytsanainen, mutta tärkeää on asiaa selittäessä korostaa, että kyse on myös perheistä ja nuorista. Kun puhutaan lapsista, ei tarvitse ottaa kantaa erilaisiin perhetyyppeihin tai siihen ketkä ovat vielä nuoria.

Lapsistrategia ja KSLAPE haastavat keskisuomalaiset toimijat mukaan lapsiystävällisen maakunnan rakentamiseen:

- ***Miten sinun edustamasi organisaatio on mukana lapsiystävällisen Keski-Suomen kehittämisessä?***
- 101 keskisuomalaista lapsitekoa – tempaus on käynnistynyt! Lapsiteot kootaan yhteen paikkaan internet-sivulle, josta ne ovat löydettävissä ja keskisuomalaiset voivat innostua hyvistä lasten asioiden edistämisestä! **Ilmoita hyvä lapsiteko omasta toimintaympäristöstäsi! (liite Lisätietoa Päivi Fadjukoffilta ja <https://haukkalansaatio.com/101-keskisuomalaista-lapsitekoa/>**
- **Ohjausryhmän jäseniltä pyydetään Lapsistrategiaan kommentteja sekä organisaatioiden mukaan ilmoittautumista kuvaamalla tiiviisti, miten olette mukana rakentamassa lapsiystävällistä Keski-Suomea. Kommentit ja kuvaukset lähetetään suoraan Päivi Fadjukoffille (paivi.fadjukoff@jyu.fi).**

Kommentit toivotaan mahdollisimman pian, ja järjestöjen ja yhteistyötahojen lyhyet koosteet elokuun loppuun mennessä. Päivi Fadjukoff kokoaa tiedot Lapsistrategiaan. Strategia on yhteisen tahtotilan ja yhteisymmärryksen muodostamista tukeva työkalu ja se tulee olemaan elävä ja päivittyvä dokumentti, jota on mahdollista täydentää myös myöhemmin. Pohjapaperi pyritään kuitenkin saamaan valmiiksi siten, että sitä voidaan käyttää hyödyksi uuden maakunnan toimintaa valmisteltaessa.

6. KSLAPE:n hankearvioinnin 1.arviointiverstas

JAMK:sta Johanna Moilanen, Kaisa Malinen, Mari Punna esittelivät 3x3-arviointimallia, jota sovelletaan KSLAPE:n hankearviointiin. Hankkeen arviointi on keskeinen asia, jotta hanketta voidaan ohjata, sen vaikutuksia arvioida, saada tuotettua tietoa valtakunnallisen hankkeen tasolle ja osataan vastata valtakunnalliseen ohjeistukseen. KSLAPE:n arvioinnissa sovelletaan 3x3-itsearviointimallia: hankkeen aikana toteutetaan kolme arviointiverstasta (2.verstas alkuvuosi 2018, 3.verstas hankkeen loppupuolella).

Ohjausryhmässä jakauduttiin kehittämiskokonaisuuksittain ryhmiin, joissa vastattiin Padlet-pohjalle seuraavaan, kolmeen kysymykseen:

- Miten hankkeen toimenpiteitä pitäisi muokata tai täydentää, jotta niiden kautta päästäisiin hanketavoitteisiin?
- Mitä tulisi tehdä hankkeemme aikana, jotta Keski-Suomessa tehty työ jatkuisi hankkeen päättymisen jälkeen?
- Mistä tiedämme hankkeen jälkeen, missä asioissa olemme onnistuneet?

Padlet-kysely on auki 30.6.2017 asti (https://padlet.com/mari_punna/kslape), joten Padlet:iin voi käydä vastaamassa edelleen. Vastauksia toivotaan erityisesti heiltä, jotka eivät olleet kokouksessa paikalla. JAMK:n arviointivastaavat kokoavat koonnin arviointiverstaasta ja yhteenveto esitellään seuraavassa ohjausryhmässä.

7. Muut asiat:

Sanna Salo toivotti ohjausryhmän jäsenet tervetulleeksi Laukaan perhekeskuksen avajaisiin **17.8.17 klo 13-18**. Tervetuloa!

8. Seuraavasta kokouksesta sopiminen

Seuraava maakunnallinen LAPE-työryhmän kokous pidetään **pe 1.9.2017 klo 12.00**. Paikka: Valteri-koulu, os. Kukkumäentie 27, Jyväskylä.

Vuoden 2017 viimeinen ohjausryhmän kokous pidetään **pe 1.12.2017 klo 12.00**. Paikka ilmoitetaan myöhemmin.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.10.